

Lasse Budtz (S):

Socialdemokratiet er som andre partier stærkt bekymret over især supermagternes fortsatte våbenkapløb og den introduktion af nye våben, der finder sted løbende. Vi forstår derfor godt den nervøsit, der kommer til udtryk, når der luftes planer om udstationering af de såkaldte neutronbomber i Europa. Derimod forstår vi mindre baggrunden for dette forslag til folketingsbeslutning, af den meget simple grund at der ikke foreligger aktuelle planer om at forsøge på at få neutronbomber af amerikansk oprindelse eller fabrikation placeret på europæisk område.

Men dertil kommer, som udenrigsministeren har fremhævet, at regeringen ved flere lejligheder har tilkendegivet, at man fandt det rigtigt, at Carterregeringen besluttede at udskyde en produktion og følgelig forsøget på udstationering.

Så sent som i februar har udenrigsministeren her i tinget erklæret, at regeringen stadig finder, at den tidligere amerikanske regerings beslutning var rigtig. Heraf følger logisk nok, at socialdemokratiet stadig har den opfattelse, at det må være det rigtige at arbejde for at undgå en udstationering i Europa, og at vi derfor håber, at den nye amerikanske regering vil undgå fabrikation og udstationering. I overensstemmelse med vor generelle holdning til atomvåben siger vi også nej til neutronbomben.

Virkningen af neutronbomber som en slags antitankvåben er blevet fremhævet stærkt og ofte af militære eksperter, og jeg skal ikke her forsøge at drage deres ekspertise i tvivl, men for socialdemokratiet er det vigtigt, at man internationalt prøver at forhindre eller begrænse enhver form for kernevåben, og jo flere der bliver af disse våben, og jo mere udviklede eller raffinerede i deres virkninger de bliver, jo vigtigere er det at prøve at være med til at fremme nedrustningsforhandlinger på kernevåbenenes område.

I øvrigt må jeg tilføje, at den danske regering bl.a. i FN meget stærkt har fremhævet, at bestræbelserne med hensyn til nedrustningsforhandlinger ikke bør begrænses til kernevåben, men sandelig også bør omfatte de konventionelle våben. Men på kernevåbenområdet er behovet for at opnå resultater stærkest, og hver gang et nyt våben introdu-

ceres eller præsenteres, bliver forhandlingerne mere komplicerede; det er også af den grund, socialdemokratiet hilser det velkommen, at den amerikanske regering – altså også den nye – viser tilbageholdenhed på dette område.

Skulle man engang i fremtiden ændre opfattelse, synes det ikke at blive på europæisk initiativ. Den vesttyske forbundskansler, Helmut Schmidt, har således ifølge tyske kilder for nylig erklæret, at spørgsmålet om neutronbomben ikke er aktuelt, og da den amerikanske forsvarsminister, Caspar Weinberger, kort efter sin tiltræden tilkendegav, at man burde tage spørgsmålet om neutronbomben op til nye overvejelser, blev han i virkeligheden straks efter modsagt af sin kollega på udenrigsministerposten, Alexander Haig. Haig har ikke i mellemtiden ændret opfattelse, selv om forsvarsministeren formentlig stadig ligger under for et vist pres fra sine militære rådgiveres side.

Jeg var i sidste uge i Washington i anledning af et møde i North Atlantic Assembly, og i denne forbindelse havde jeg lejlighed til at tale med en lang række ansvarlige repræsentanter for den nye amerikanske regering og administration, og jeg benyttede også lejligheden til at tale med dem bl. a. om neutronbomben. Det blev klart fremhævet fra amerikansk side, at der ikke foreligger aktuelle planer om en ændret politik. Der er altså med henvisning til forslaget til folketingsbeslutnings andet punkt ikke noget at tage stilling til, og forhåbentlig udvikler kernevåbenforhandlingerne sig således, at der heller ikke bliver det.

Hvad angår forslaget første punkt, kan Danmark naturligvis ikke direkte blande sig i, hvad USA ønsker at fremstille på det våbentekniske område, men vi kan sandelig godt give udtryk for vore synspunkter, og det har Danmark gjort, bl. a. ved udenrigsministerens udtalelser i dag.

Men vil den nye amerikanske regering overhovedet forhandle, vil man måske spørge. Den amerikanske præsidents tilkendegivelser under valgkampen kunne så tvivl, men selv om den nye administration endnu ikke er færdig med at formulere sin udenrigspolitik, kan vi dog med en vis tilfredsstillelse konstatere, at der nu foreligger helt klare tilkendegivelser fra præsidenten og hans nærmeste medarbejdere om, at man er villig til